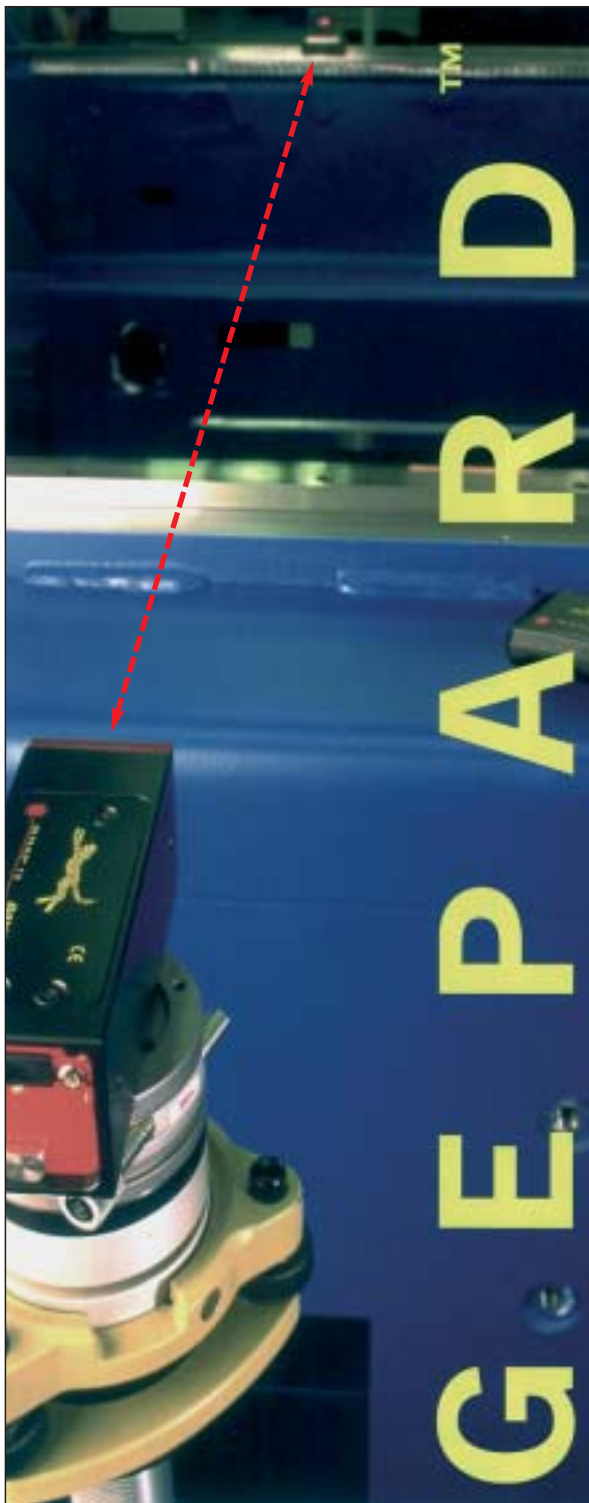

Snadné proměření geometrie – laserový přístroj firmy RAYTEC SYSTEMS

Laserový systém GEPARD švýcarské firmy RAYTEC SYSTEMS je vysoce přesný laserový měřicí přístroj vybavený nejmodernější optikou a elektronikou k velmi přesnému proměření přímosti, rovnoběžnosti, pravouhlosti, souososti a rovinnosti.

Základním cílem při konstrukci přístroje byla snadnost použití.

Přístroj se skládá z:

- laserového vysílače s integrovanou mikrojustáží pro jemné nastavení paprsku,
- laserového přijímače který je spojen přes PC DATA MODUL s PC nebo notebookem jako vyhodnocovací elektronikou,
- a dalších komponent jako pentagonálního hranolu, dálkového ovládání a pod.

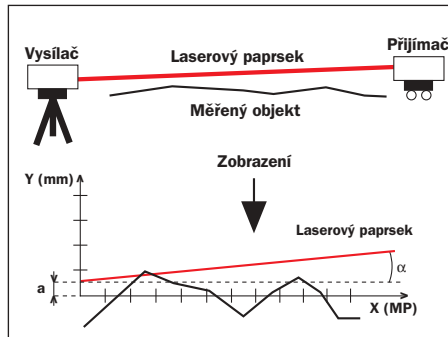
Laserový vysílač i přijímač mají tvar kostek, které stačí položit na měřený objekt.

Přístroj je díky pokroku v elektronice malý, lehký, vysílač i přijímač jsou napájeny z akumulátoru. Přijímač může předávat data do PC DATA MODULU dle volby při koupi přístroje optickým kabelem nebo radiovým přenosem. V případě radiového přenosu odpadá manipulace s kabelem, práce je příjemná a rychlá.

Propracovaný program WIN-GEPARD pracující pod Windows 95, 98 a NT 4.0 umožňuje uživateli rychle a kvalifikovaně měřit výše vyjmenované základní geometrické úlohy s podporou počítačového zpracování naměřených hodnot, možností využití statistických funkcí, možností archivace naměřených hodnot a tisku protokolů dle ISO norem.

LASEROVÝ VYSÍLAČ

Laserový vysílač je vysoce stabilní polovodičový laser. Napájení je pomocí akumulátoru Lithium-Ion, který umožňuje až 30 hodinový provoz.

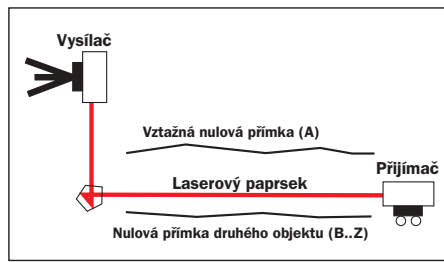
Pro přesné nastavení paprsku (justáž) jsou na zadní straně vysílače dva imbusové šrouby. Slouží pro naklápění paprsku ve směrech X a Y o 1,5°, aby se dosáhlo optimálního nastavení optické osy.

Laser přístroje spadají do ochranné třídy 2. To znamená, že smí být v provozu bez zvláštních ochranných opatření. Lasery třídy 2 vyzařují ve viditelném rozsahu a dávají trvale výkon nanejvýš 1mW. Přímý pohled do paprsku vyvolá silné oslnění, nevede ale k poško-

zení zraku i bez ochrany očí optickými ochrannými prostředky.

LASEROVÝ PŘIJÍMAČ

Laserový přijímač je přesný optoelektronický přijímač, který tvoří ve spojení s laserovým vysílačem systém pro proměření geometrie. Napájení je akumulátorem Lithium-Ion, který umožňuje až 6 hodinový provoz. S náhradními akumulátory je možné pracovat nepřetržitě 12 hodin.

Hlavní částí je Position Sensitive Detector PSD o rozměru 10x10 mm a zesilovací a vyhodnocovací elektronika, jejíž srdcem je Digitální Signal Procesor DSP. Propracované programy pro DSP vyhodnocují signály, filtrují a lineárnizují měřené hodnoty. Další programy potřebuje DSP k řízení a kontrole senzoru a dále k datové komunikaci s nadřazenou vyhodnocovací jednotkou. Vnitřní kalibrační tabulka slouží k linearizaci detektoru polohy a tím k dosažení vynikající linearit měřicího přístroje.

PC DATA MODUL

přijímá z přijímače laserového paprsku naměřená data buď ve formě optických signálů světlovodným kabelem nebo ve formě radiových signálů, které zpracovává dále na signály elektrické. Pomocí nich pak komunikuje s PC, ze kterého je napájen.

Jestliže se přijímač GEPARD použije pro měření na elektromechanicky poháněném systému, lze spouštět načítání měřených hodnot pomocí řízení pohonu. K tomuto účelu se využije vstupní port Trigger na PC DATA MODULU.

PENTAGONÁLNÍ HRANOL

Pro proměření rovnoběžnosti a pravouhlosti slouží přesný pentagonální hranol. Pentagonální hranol přesně a s vysokou reprodukovatelností odklání laserový paprsek o 90°. Nepřesnost natočení hranolu má na úhel odklonu zanedbatelný vliv.

NASTAVENÍ SYSTÉMU

Před vlastním měřením je zapotřebí seřídit laser tak, aby každý měřený bod ležel v měřicím rozsahu přijímače. Velmi rychlou pomocí je funkce „Polohování“ v softwaru WIN-GEPARD. Při spuštění této funkce je zaznamenávána poloha paprsku graficky a číselně. Přesnější nastavení paprsku na střed přijímače než 1,5 mm není třeba, přístroj nepřesnost automaticky kompenzuje.

MĚŘENÍ PŘÍMOSTI

S minimálním časovým nárokem na nastavení systému a pomocí několika stisků tlačítek k uložení měřených hodnot získáme během několika minut měření s velkou vypovídací schopností. Zobrazovací grafika ukáže uživateli kvalitativně i kvantitativně průběh přímosti ve směru horizontálním i vertikálním.

Z výsledku měření je možno odvodit korekce extrémních hodnot. Měřicí systém podporuje tuto práci tak, že se korekce zobrazují on line. Zobrazení je velmi dobrá pomůcka pro kontrolu vedení při „zaškrobávání“.

METODIKA MĚŘENÍ PŘÍMOSTI

Z měřených bodů (MP) proměřovaného objektu se pomocí metody nejmenších čtverců vytvoří regresní přímka. Aby se uživateli mohly přesně zobrazit odchylky proměřovaného objektu od nulové přímky, musí se měřené hodnoty kompenzovat o přesazení a a úhel α . Regresní přímka se tak stane nulovou přímkou měřeného objektu. Díky tomu je odečítání jednoduché. V každém měřeném bodě je vidět odchylku objektu oproti nulové přímce.

METODIKA MĚŘENÍ ROVNOBĚŽNOSTI

Vysílač je ustaven v pravém úhlu k prvnímu měřenému objektu a pentagonální hranol odklání paprsek přesně o 90° na měřený objekt. Během seřizování je třeba dbát na to, aby bylo dosaženo lícování paprsku laseru vzhledem k prvnímu měřenému objektu součinností vysílače a pentagonálního hranolu. Vztažná nulová přímka se získá jako u měření přímosti a je základnou pro určení rovnoběžnosti druhého a dalších objektů.

Pentagonální hranol se na měřicí přímce posune k druhému objektu tak, že laserový paprsek dopadá na přijímač ve všech bodech druhého objektu. Protože vysílač je součástí reference, zůstává na místě.

WIN-GEPARD zobrazuje při měření rovnoběžnosti odchylku jednotlivých měřených bodů druhého objektu od nulové přímky druhého objektu. Úhel rovnoběžnosti je úhel obou nulových přímek.

APLIKACE

- Měření přímosti a seřízení lineárních vedení, pravítek a loží strojů,
- vyrovnání ocelových rámových konstrukcí,
- měření paralelity a seřízení vedení, hřídel, válců,
- měření souososti uložení ložisek a vrtání,
- měření pravouhlosti,
- dlouhodobé odchylky od deformací, průhybů.

UZIMEX PRAHA, spol. s r. o.
 Na Celné 5, 150 00 Praha 5
 tel.: 257 323 938, fax: 257 325 025
 e-mail: praha@uzimex.cz
 e-mail: brno@uzimex.cz
 www.uzimex.cz